

TJRK 40250

13-24

1925-1927 H.T.U. 380

تورک یوردی

تورک ادبائیری مرکزی هیئتی طرفندره نشر اولنور.

جلد ۳

تشرین اول ۱۳۴۱

نومرو ۱۳

عصری تورک دوتی ومنور لره دوشره وظیفه

— دارالفنون قونفرانس لرندن —

خاتملر ، افندیلر ،

سوره باشلار کن ، کچن برقچ سنه نك - که تورک تاریخنده چوق مهم بردوره در - باشلیقه واقعه لرینی محترم سامعلریمه قیصه جه خاطر لایمق ایسترم : متار که مقاوله سی وسه ور معاهده سیله ائتلاف دولترلی عثمانلی سلطنتنک مستقل حیاته تماماً نهایت ویرم کدن ماعدا ، تورک ملیتنک احیاسیچون ده ظارنجه کافی تدابیر اتخاذا یتمشلردی ؛ فقط اناطولیده تکیون ایدن تورک ملی قوتی ، تورک ملیتنی احیایه اوغراشان انکلیز ، فرانسز ، ایتالیان ، یونان وارمنی مسئولیلرینی تورک ایلندن قوغمه یه موفق اولدی . اولرله تشریک مساعی ایتمش اولان عثمان خاندانی ده آرقه لرندن کوبدردی . بو صورته تورکیه ده نه مستولی اجنبی ، نه ده فردی سلطنت و خلافت قالدی : مستقل تورکیه جمهوریتی دوغدی .

تورک قوتنک بویکی تجلیسنی ، تورک لک رهپسی مسلمانلرک چوغی سرور و هیجانله سلاملا دیلر ، آلقیشلا دیلر . لیکن بو عمومی سرور و هیجان چوق سورمدی . شوراده بوراده ، بالخاصه سلطان - خلیفه لک اسکی پانتختنده تورک ملی قوتنه اونک تثبیت و حرکتلرینه قارشى اعتراض و مخالفت سسلری ایشیدیلته یه باشلادی ؛ بو سسلر کیتدکجه آرتدی و آرا لرنده بعض التصاقلر حاصل اوله رق ، تورکیه نك هر طرفه یاییلان ناخوش برغلفله حالنی آلمیه باشلادی . ایشته تام بوصره ده کوردستان عصبانی باشلادی .

متاركة دن اعتبارآ واقعه لرك بوصورته صيره لنه سنده ، زنجير لنه سنده ، نجه دروني واصلی برعامل ، مسبب الاسباب اولان بر مؤثر واردركه اوده توكنمز حیات قوتلریله دولو تورك ملتلك عمو اولماق ، اوله ملك ، یاشامق ایسته مه سی ، وجود وبقا اراده سیدر . تورك پادشاهلقلرندن ری اولان عثمانلی سلطنتی منقرض اولدیغی ، دشمنلر تورك ملتلك حیاته قصد ایتدکلری صره لرده ، بوملت یاشامق ایچون یکی ، مستقل وزمان و مکانه او یغون یعنی عصری بردولت قورمق اراده ایتدی . برقاج سنه دنبری کوروب کچیردیکنز واقعه لر ، ایشته بو اراده نك عصری دولت قورمق اراده سنك افعال ساحه سنده تجلیسیله ، اوتجلینك جلب و تحریك ایتدیکی عكس الحرکتلر دن عبارتدر . بویوك ملت مجلسی حکومتی ، بو اراده ملیه بی حسن ایفایه چالیشدی ؛ او حکومتك طبیعی رشكل متكاملی اولان جمهوریت ، تورك عصری دولتی تحقق و تقرر ایتدیرمه بی ، بو کون اك اساسی وظیفه سی عد ایتمکده در .

افندیلر ، عصری دولت به در ؟ - بن سزه عصری دولتك یالکیز بعض اوصافی عرض ایله اکتفا ایده جکم :

۱ - ۱۹ نجی عصرک اورته لرینه دوغرو آوروپاده انموزجی شکلی آلتش اولان عصری دولت (L'État moderne) ده ، قوه حاکمه اودولتی تأسیس ایدن ملتک کندیسیدر و بناء علیه عصری دولته قوه حاکمه تقسم ایتمز ، بردر . افراد ملت حقوقاً مساویدر ؛ بر فردك دیگرینه تحکیم و تغلبه حق یوقدر . ملت نامت حکم ، قوت و صلاحیتی ، ملتک قوانین معینه ایله تصریح ایتدیکی مؤسسه و ذواته ، اوقوانین دائره سنده تحدید و حصر اولومشدر . فردك فردک تحکیم و تغلبتی استاج ایدن مؤسسه لر قالمشدر . بونوع مؤسسه لرك اك مهمی ، اراضینك تملك ، تصرف و اداره سی اصولی اولدیغندن ، عصری دولتلر ، مهم اصلاحات ارضیه (Reforme agraire) اجرا ایدلکدن سوکره ، آنجق تأسس ایده بیلمشدر . ملتک ، خلقک ، دولته ، متساوی حقوقی حائز اوله رق ، حاکم اولماسنه « ده موقراسی » دینیلیر . بناء علیه عصری دولتلر ده موقراتیکدر .

۲ - عصری بردولتلك اك مهم عنصری اولان ملت ، یکجندر : اکثریا عینی لسانه قونوشور ؛ افرادینك سویه علمی و فکریه سی ، حقوق ، اخلاق ، بدیی ،

حق سیاسی فکر و حسلری ، چوق متفاوت دکلدر ؛ عصری بردولته ملت، عینی کولتورک (حرثک) محصولیدر ، بوندن ناشی ، هیچ اولمازسه ، اکثریتی عینی ایدمه آله (مفیکورمه) مجلویدر . بناء علیه عصری بردولت ، مایدرد .

۳ — عصری بردولت، ایچنده کندیسنرن غیر حقوقی و دینی و سیاسی برسلطه (Autorité) قبول ایتمز . مبدأومتها کندیسیدرد . بناء علیه عصری بردولت استقلال نامی حازدرد . دیگر بردولتک هیچ بر صورتله مداخله ، نفوذ و حتی تأثیرینه تحمل ایدمه مدیکه کی کندی داخلمده استقلال حرکته مانع اوله بیله جک هیچ بر مؤسسه مک وجودینه ده مساعده ایتمز . آوروپاک عصری دولتلری اتمودجی شکللرینی آنجهیه قدر ، کندیلرندن خارج بر قوت ، برسلطه اولان قاتولیک کلیسایله متمادی منازعه مجبوریتنه قالمشدر . (انگلیقانیزم ، غالیقانیزم ، کولتور قامپف ... الخ) .

۴ — عصری بردولت، افراد ملتک حریتلری، کندی استقلال و سلطه سینه خلل کلمه مک اوزره ، قانونلرله تأمین ایتمشدر . بونقطه نظر دن ، عصری دولت حریتپرور (لیبرال) در .

آوروپا عصری دولتلرنده دینی ، سیاسی و اقتصادی اصلاحات عصر لرجه پایله کلش و هر دولته کولتور و ایدمه آل ، وحدته یا قلاشمش اولمسندن دولایی علی الا کثره افرادک حریتی، دولتک سلطه سیله تضاد تشکیل ایتمز . عصری بردولته بعض حریتلرک وقایعه طرز تظاهری دولتک سلطه سینه متضاد بر شکل آلیسه ، بالکنز فعلاً دکل ، حقوق آده دولتک ادامه سلطه سی ، فردک حریتنه ترجیح اولنور ، زیرا دولته بوتون افراد ملتک حقوق و منافعی مندیج و متجلیدر .

۵ — عصری بردولتک وصف اساسیسی ، خلق حاکمیتی (ده موقراسی) در ، حریتپرورلک (لیبرالیزم) دکلدر : عصری دولته حاکم اولان خلق ، دهاطوغریسی خلقک اکثریتی ، کندی منافعی ، محدود زمره لرک حریتنه فدا ایتمز . عصری دولتلرک تشکلمده ده موقراسی و لیبرالیزم پرنسیپلری چارپشمش و علی الا کثر ده موقراسی به قارشى ارتجاعی بر ماهیت آلان لیبرالیزم یکلمشدر . فرانسز ، آلمان ، ایتالیا ، روس حتی قسماً ، کلیزده موقراتلری ، علی الخصوص سوسیال ده موقراطلری ، تماماً لیبرال دکلدر لر ...

۶ — عصرى دولتلار، صنايع و تجارت شركتلرينه بگزه رلر. عصرى دولتى تشكيل ايدن هيئت اجتماعيه نك هره فردى، معين اقتصادى منافعه، او هياته، يعنى دولته مربوطدر. بر شركت تجاريه نك نفع و ضرر رنده شريكلردن هر برى حصه دار اولد ينى كې، دولتك نفع و ضرر رنده دخى تبعه نك حصه سى موجوددر. بونى صريح بر صورتده بيلن افراد ملت، دولت دن يان بويوك تشبث اقتصادي نك موفقيته انكشاف ورفاهنه شعورلى اوله رق خدمت ايدر. حكومتلر، بويوك شركتك مديران امورى ديمكدر. حكومتك برنجى وظيفه سى، بو فعاليت اقتصاديه يى حين اداره ايتمكدر. بناءً عليه عصرى دولت، اقتصاديدر.

ايسته افنديلر، وصفلردن بعضيلرى شمعى سزه عرض ايتديكم عصرى دولتى دركه تورك ملتى، كندى مملكتنده قورمق ايسته مشدر. شرقده توركك تاسيس ايتك ايسته ديكي بر دولت، غربده عصر لرجه وقوعه كلن تحاول و تكامل محصوليدر. عصرى دولتلر، اوروپاده قرون اخيره ايتدلرندن اعتباراً تشككه باشلادى و يواش يواش تكامل ايتدى. اوروپاده عصرى دولت لرك عناصر مؤسسسى، انتباه، دينى اصلاحات و اختلال (La Renaissance, La Reformation, La Révolution) حركتلردن تولد ايتمشدر. رونه سانس، اوروپانك بوسبوتون آيريلما دىنى فقط چوق اونوتد ينى تاريخ قديم مؤسسهلرينى ديرلدى، يونان و رومانك حبات و كائنه نظرينى، علمى، بدى، اخلاقى و سياسى كوروشلرينى احيا ايتدى. ره فورماسيون، نصرانيق، يعنى اوروپانك دينى حياته محب و خادم اوله جق بر حاله كتيردى. نهايت ره وولوسيون (فرانسسه اختلاليله او كا تقدم واونى تعقيب ايدن اقتصادى و سياسى ره وولوسيونلر)، فردك فردى محكوميت و اسارتى قالد يردى و بو محكوميت و اسارتك منشأ اصليسى اولان اراضى مسأله سنى حل ايتدى، بو صورتله زعامت طرز اداره سى (Le Regime féodal) الفا ايدىلش اولدى و بالنتيجه بو طرز اداره نك اقسامندن اولان قراللارك و امپراطورلارك اورته دن قالدقما سنه يول آچيلدى. اختلال سياسيلره تقدم ايدمك، اونلرك حصولى ايجاب ايتد يرن اختلال اقتصادى سرمايه نك تمر كزى، بويوك صنايع، بويوك استحصال و بويوك سرمايه نك

تحصیلی واقعه لرله تظاهر ایتدی. و بو واقعه لر در که زعامت طرز اجتماعیسندن تماماً قور تولش اولان غرب مدینتک اوصاف میزه سندن اک مهملری حصوله کتیردی و او مدینتک دیگر مدینتله تفوقده اساس عاملاردن اولدی.

بیلر سکر که آوروپاده انتباه، اصلاحات و اختلال حرکتلری، فاصله لرله وقوعه گلشدر. ۱۵ نجی عصرده باشلایان انتباهی، ۱۶ نجی عصرک اصلاحات دینییه سی بالنسبه آز فاصله ایله تعقیب ایتش ایسه ده، اختلال حرکتلری آنجق ایکی عصر صو کره درین و شموللی رشکل آلابیلمشدر. تاریخک بوتون متفکر لرجه مسلم « هر حرکتی بر عکس حرکت تعقیب ایدر. » قانونی، بواوچ بویوک حرکت تاریخیه ده دخی تماماً تظاهر ایتدی: انتباهه قارشی قارا کلکجیلیق (L'obscurantisme) اصلاحات دینییه قارشی جزویتلک (Le Jesuitisme)، اختلاله قارشی ارتجاع (La Réaction) حرکتلری حادث اولدی. زیرا، هر تحاول، هر انقلاب، مؤسس بعض منافع و افکاره منایر و مخالفدر؛ متضرر مؤسسه لر، بالطبع کندیلرینی محافظه و مدافعه یه اوغراشیرلر. لکن بوتون بوتاریخی مصادمه لرده، حرکت عکس حرکتی یکدی و بشریت مقدر غایه سنه طوغری ایلر و لمکده دوام ایتدی.

افندیلر، مختصر آ منشأ لرینی کوسترمه یه چالیشدیغم عصری دولت، معروضاتمدن آ کلاسیلیور که بشری مدینتک صو ک صفحه تکاملنده، یعنی آوروپا مدینتده حصوله گلشدر؛ عصری دولت، آوروپا مدینتک بر محصولی، بر ثمره سیدر. آسیانک هنوز یاشایان شرق و اقصای شرق مدینتلی، کندیلکرلندن، کندی درونی قوتلریله « عصری دولتی » احداث ایدم مدیلر. بوشایان تأثر و تلفهف بو واقعه در، فقط نه یاپالم برواقعه در! اقصای شرق و شرق مدینتلیینه منسوب ملتیر، عصری دولت حالنده تشکل و تعمی ایدم بیلیمک ایچون، غرب، یعنی آوروپا مدینتیه کیرمک مجبوریتنده قالدیلر، ژاپویا، عزم و جسارتله، سرعت و شدتله غرب مدینتیه آتلایه رق عصری بر دولت تأسیس ایدم بیلیمش کیدر؛ چین و ملحقاتی ده ابطی بر یورویشله عین غایه یه طوغری یوروپورلر. شرق اسلامی مدینتده عین حادثه، بر بچق عصردن بری مشهوددر. مستقل، نیم مستقل یا خود محکوم شرق اسلامی ملتلی، جنوب

تورکلری، ایرانلیلر، افغانلیلر، عربلر، هندلیلر، شرق و شمال تورکلری.. الخ، جمله سی، «مدنیت دیکشدرمه» و تیره تاریخیه سنک ایچنده الیوم قایناشعقددر. بوعظیم ووخیم حادثه تاریخیه، اقصای شرق وشرق اسلامی قوملرینک فردا واجتماعاً ادامه حیاتلرینی تأمین آرزوی طبعیسندن نشأت ایدیور؛ کاشانه حاکم تنازع بقا قانون طبعیسنک برصفحه سندن باشقه برشی دکلدر...

افندیلر، تورکلرک الکقوی والک متکامل برقسمی اولان جنوب تورکلری، کندی مملکتلرنده مطلقاً عصری بردولت تأسیس ایتک ایسته یورلر؛ بوتورک ملتک، ملتجه بقاسنی استهداف ایدن اراده قطعیه سیدر. یوز ییلدن بری عثمانلی سلطنتی جالقاندیران و بوکون تورکیه جمهوریتنه عظمتلی وجرأتلی حمله لر یابدیران، هپ ایشته واراده در. افندیلر، عصری دولت، آوروپا مدینتی محصولی اولدینی ایچون، عصری دولت قورمق ایسته ین تورکلر، طبق ژاپونلر کبی، اسکیدن داخل اولدقلری مدینتدن آوروپا مدینته آتلامق مجبوریتنده قالدیلر و بوکون بومجبوریتدن متولد مسائلی، قوی برعزم، بویوک برشجاعته حله چالیشیورلر. شیمدی شاهدی اولدیغیز واقعه عظیمه، «مدنیت دیکشدرمک» کبی، هر قوم ایچون غایت جتین و بک جوق خطر و تهلیکه لرله محاط برعملیه نک اجرا سیدر. بوعملیه نک موفقیتله ختامی، تورکلرک مستقبل حیاتلرینی تأمین ایده جکدر. عکس تقدیرده، آوروپا مدینتی، آمریکا، آفریقا و حتی آسیانک بعض قوملری کبی، تورکلری ده تمثیل طریقله، یعنی هویت خصوصیه لرینی، شخصیت ملیه لرینی افنا ایده رک، ایچنه آلاحق و یا خود بوسوتون احیا ایده جکدر. کندی اراده لرله تبدیل مدینته اظهار اقتدار ایدن ملتله، حرثلرینی و بناء علیه شخصیت ملیه لرینی محافظه ایده ییلرلر؛ جبراً، یعنی تمثیل صورتیه تبدیل مدنیت ایتدیریلن قوملر، حرثلرینی هویت خصوصیه لرینی غائب ایدرلر...

افندیلر، تکرار ایدیورم، عصری بردولت تأسیسی غایه سیله، حله چالیشدیغیز الک مهم مسأله، ایشه شو «تبدیل مدنیت» مسأله سیدر.

شرق مدنیتنک تکامل دوره لرنده آوروپا مدنیتنک ابتناء، دینی اصلاحات، اقتصادی و سیاسی اختلاللرینه مشابه واقعات مجموعه لری حادث اولوب موفقیتله کچش

بولونسه ایدی ، بوکون شرق اسلامیده دخی عصری دولت ، کندیلکندن تأسس ایتش اولوردی ؛ « تبدیل مدنیت » ضرورتی حاصل اولمازدی . مذکور واقعات مجموعه لرینک شرق مدیتی حوضه سنده کندیلکندن جریان ایتمه مش اولماسی تبدیل مدنیت مجبوریتی تولید ایتدیکی کبی ، غرب مدیتنه کچمه ده کی مشکلاتک ده تزایدینه باعث اولور . غربده قاصه لرله وقوعه کلوب ، ارتجاع لرله چارپیشه رق ، قانلی فداکارلر سایه سنده نهایت غلبه چالابیلن انتباه دینی اصلاحات واختلال حرکتلرینک نمراتی ، بز قیصه بر زمانده الله ایتیه مجبورز و بونک ایچون او حرکت نره قارشی چیقان موانعک جمله سنه بردن همان بر آنده کوکس کرمک موضعنده بز . آوروپاده برقچ عصره یاییلمش اولان واقعه لری تورکیه ده برقچ اون سنهیه صیقیشدیرمق ایجاب ایدیور : تورکیه عصری دولتی ، آزمان ظرفنده ، موفقیتله تأسیس اولونامازسه ، فرصتک الدن قاچیرلمش اولمق تهلکه سی واردر .

افندیلر ،

شرق مدیتی ، انتباه ، اصلاحات دینیه واختلال حرکتلرینی موفقیتله کچیره رک تکامل ایتش اولمادیغندن ، الیه ، ماورائی فکر منظومه لرینه تابع اسقولاستیق وتعلیلی اصول تفکره محکوم بر حالده در ؛ بوجهته منجمد وقصر در . تحاول (L' Evolution) قانون طبیعینه ، حیات وطبیعتدن استقراء ایله تطابق ایتک ایسته مز . فکریات ساحه سنده اوکا بالعکس مقاومت املنده در . بونقسه نظردن محافظه کاردر . شرق مدیتی حال حاضرنده فکری سلطه لری ، سربست تفحص وتجربه یه ، آزاده تدقیق وتنقیده ؛ مؤسسات موجوده نک محافظه سنی ، مؤسسه لرک یکی ومتکامل اشکالنی تحری ، خلاصه ماضینی استقباله ترجیح ایدر . شرق مدیتینک بوکون ده موجود مؤسسه لری قرون وسطائی در . حقوقاً ماورائی وتعلیلی فقهک چارچومه سندن خارجه تماماً چیقمامش ، اقتصاداً کوچوک سرمایه ، ابتدائی زراعت ، کوچوک صنایع ، کوچوک تجارت تعبیر معروفیه اصناف تشکیلاتندن ایلرولیه مه مش ؛ اجتماعاً زعامت طرز اداره سنی دکیشده برمه مش ، بویوک بورجلی (La grande Bourgeoisie) صنفی طوغوراماش ؛ سیاست ده دینی - زعیمی ، شیخلک ، آغالق ، بکلک وخلیفه - سلطانلقلردن دها متکامل اشکال

سیاسیه یو کسه مه مشدر . (سامی عننه دن کله دینی و مساوانجی ابتدائی جمهوریت طرزی ، ایران ، بیزانس و توران تاثیر یله پک چانوق اونودولمشدر) ؛ شرق اقوامنک ملیت مرتبه سنه ارتقاسی او اقوامنک آنجق محدود طبقه لرنده مشاهده اولنور ؛ شرقده ملیت فکری هنوز تقرر ایتش دکلدرد .

ایشته افندیلر ، فکری ، اجتماعی و سیاسی اوصاف اساسیه سندن بللی باشلیلری عرض ایتدیکم شرق مدنیتنک افکار و مؤسسات موجهده سنک موازنه حاضر سندن مستفید بولونانلر ، غایت طبیعی اوله رق ، هر درنو تحوله مخالفت و مقاومت ایدم جکلردی . و بو مخالفت و مقاومتلرنده ، مدنیتک منشأ لرنده بولونمقله قدسیلشمش و عصر لر دن بری دوام ایتمکله کؤکلشمش فکر و حسله استناد ایدم جکلردی ؛ و اویله ده اولدی . بو کون معین و مشخص اوله رق کورو یورز که مدنیت تبدیلی ، عصری دولت تشکیلی یولنده کی حرکتلره اک زیاده مشکلات احداث ایدن کیمه لر ، شرق مدنیتک فکریاتی استمار ایدن روحانیلر (ملالر ، آخوندلر ، شیخلر . . . الخ) ایله بومدنیتک اجتماعی طرز تعرضی سندن استرفاه ایدن زعیملر (آغلر ، بکلر ، خانلر ، سلطانلر . . . الخ) در . شرق زعامت سیستمی ده ، غرب زعامت سیستمی کبی روحانیلر تشکیلاتیله مشترک المنفعه بولندیغندن ، بویکی عضویت اجتماعی ، محافظه کارلنک تملیدر : صوک کورد حادثه ارتجاعیه سی امرا و مشایخنک یعنی زعیمر و روحانیلرک اتفاقیله ایقاع ایدیلدیکنی بو کون همز بیلورز . عثمانلی سلطنتک مشروطیت دوره سنده حادث اولان ۳۱ مارت واقعه ارتجاعیه سی ده آرناوود بکلریله استانبول خواجه لرینک مشترک مساعیلری نتیجه سی ایدی .

افندیلر ، مدنیت شرقیه نک شکل حاضر نندن اک متنفع اولان روحانیلرله زعیملر ایسه ، اک متضرر اولانلر ده اسارت زعیمی (Le Servage) آلتنده باشایان کویلولر ، یعنی کوچوک چیفتجیلرله مدنیت غربیه نک ویردیکی انکشاف اقتصادیدن مستفید اولامایلن شهرلیردر . خلاصه شرقده عناصر ارتجاع روحانیلرله زعیملر ؛ عناصر انقلاب ، عنصر ترقی و انکشاف ، چیفتجیلرله شهرلیردر . بونکچوندکه شرق قوملرینی مدنیت غربیه ایدخال ایتمک ایستینلر ، بویکی صنف اجتماعی به ، کویلو چیفتجیلرله شهرلی صنعتکار و تجارلرله استناد ایدیورلر و تماماً حقیدرلر .

شرق قوملرینک غالب و قاهر بر اکثریتی قسماً آزادە قسماً اسیر (Serf) چفتجیلردن متشکل اولدینی ایچون، بونلره استناد ایدن بر قوت، ارتجاعی زعما و روحانیون قوتلرینی ازمه یه دائماً و تماماً قادردر. بناءً علیه عزم، اصول و فکر تعقیب ایله دوام ایده جک تبدیل مدینت حر کتندە حادث اولایله جک موافق و مشکلات البته ازاله ایدیلە بیلە جکدر. آنجق تبدیل مدینت حر کتک خصملری و طرفدارلری، صنف و مؤسسه اوله رق، صریح بر صورتده تعیین ایدیلک و خصملرک منبع حیاتلری قوروتلق، مؤسسه لرینک تمللری سو کولمک لازمدر، یعنی تافردی خلیفه ـ سلطانلقه قدر کیدن زعامت ره ژیمی، زعامت سیسته می، زعامت حقوقی، یالکز حقوقاً (do jure) دکل، فعلاً (de facto) لغو و قلع اولونمالیدر؛ ده ا آجیق بر افاده ایله شخصک شخصه تابعیتی، اوتابعیتی احداث ایدن، خلق ایدن بویوک اراضی و کویلرک بر شیخه، برخادانه محکومیتی قطعاً قادی رینمالیدر.

— روحانیلر، بالذات ارباب زعامتدن دکلسه، بر ربک، آغا حاصلی (Seigneur feudal) دکلر ایسه، صرف معنوی سلطه لرینی، آنجق ارباب زعامته استناد ایله تأمین ایده بیلرلر. ارباب زعامتک اورتە دن قالماسی، روحانیلرک زوال بولمە لرینی و یادیکر صنفک مثلاً شهرلیرک و کویلو چفتجیلرک خدمته انتقال ایتمە لرینی انتاج ایدر. بو صوک تقدیرده، بعض ممالک اسلامیه ده امثالی کورولدیکی اوزره بوسوک صنفک ایده آلوزیسنه خادم اولور، مرتجعلمکدن مجددلکه کچر و اوزمان تبدیل مدینت عملیه سنه علیهداردکل تشویق کاردر. بومناسبتله شوراسی ده بیلنملیدرکه نیم درین و قطعی قناعتمه کوره، ارباب زعامته مستند مرتجع روحانیلر، بلکه شعورسز اوله رق، کندی صنفلریله برابر، دین اسلامک ده انقراضنه اوغراشیورلر، دین اسلامک تعالیسی ایچون، اونک خادملری، مدینتک اک متکامل صفحه سیله اشلاف ایده بیلملیدرلر...

حاصلی افندیلر، غرب مدینته کیرمک و بو صورتله عصری بر دولت تأسیس ایده بیلمک ایچون مطلقاً یاپیلماسی لازمکن ایشلردن بریسی و بلکه برنجیسی شرق اسلامیه و بناءً علیه تور کیده زعامتک حقوقاً و فعلاً الفاسیدر. وبومهم تشبندە

ملتک ال قوی مسندی، طرز زعامتدن چوق متضرر کویلولر - چیفتجیلر اوله جقدرد.
فقط او کویلولرک الغای زعامت عملیه سندن در حال متفع اولایلمه لری تأمین ایدیلیدر؛
یعنی تورکیه ده بر «اصلاحات ارضیه» Reforme agraire یا مالیدر.
ذاتاً افندیلر، غریبه اختلال حرکاترینک ال اساسلی فتوحاتی، زعامتک
الغاسی اولمشدر؛ تورکیه جمهوریتی داخلنده زعامتک سوزده دکل، حقیقته قالماسی،
اختلال ثمره لرندن ال قیمتلیسنک اقتطافی دیمکدر. بواصلاحات یا بیلمله غرب مدینتک
اقتصادی - اجتماعی ساحه سنده چوق بویوک بر خطوی آنیلش اولور. بوضورتله
تورکیه جمهوریتی، عصری دولت اوصاف اساسیه سنک ال مهم لرندن اولان فردک
فرده عدم محکومیتی اساسی، فعلیاته قسماً تطبیق ایتش بولنور.
افندیلر،

عثمانلی ایمپراطورلنی ده عصری دولت اولق ایسته مشدی؛ بالخاصه اوچنجی
سلطان سلیمدن اعتباراً بومقصدده متوجه اجراآت جمله کزک معلومیدر. لکن عثمانلی
سلطنته عصری دولت اوله بیلیمک مقدر دکلدی. چونکه عثمانلی سلطنتی بقاسنی تأمین
ایچون بر طرفدن غرب مدینته کیرمک ضرورتی حس ایتمکله برابر، دیگر طرفدن
شرق مدینتک دولت سیسته منده صوک مرحله تکاملی اولان دینی - زعیمی و غیر
ملی بر ایمپراطورلقدن، خلافتله ممزوج پادشاهلقدن آریله میوردی. ذاتاً خلیفه -
پادشاهلق سیسته منک ماهیتی، غرب مدینت حاضره سنک منابع اصلیه سندن اولان
انتباه، اصلاحات دینی و اختلالک روحلرینه منایردر: عنعنه دینی تمیل و مدافعه
ایتمکله مکلف خلافت، اساسنده لایق انتباه حرکتیه و اصلاحات دینییه رضا
کوستره مزدی؛ زعامته استناد ایدن پادشاهلق، کندی متکالرینی قیرمادن سیاسی
واجتماعی بر اختلاله مساعد اولامازدی؛ نهایت انتباه، اختلال و اصلاحات دینییه،
ملی حرکاترک مبدألری اولدیغندن، اقوام مختلفه بی، ملیت پرنسپیه معکوس ایده آل
و منفعتلرله عصای سلطنته باش اکدیرن بر ایمپراطورلق، کندینه مزار قازاجق
اولان ملیت حرکاتک حدود و انکشافنه مماشات ایده مزدی. حاصلی عثمانلی
ایمپراطورلغنک فاجعه حیاتی، هم غرب مدینته کیرمک، هم کیرمه مک مجبوریتلری
تضادنده، عادتاً تمرکز ایتش کیدی.

لکن تورکیه جمهوریتی ، بویله اصلی بر تضاده معروض دکلدر ؛ غننه دینیه بی اصلاحات دینیه قارشى مدافعه ، تشکیلات زعیمیه بی محافظه ، متضاد آمال و منافع ملیه بی ماورائی ایده آلر و یا صنعی واسطه لرله تألیف کبی ضرورتلردن قور تولش بر حالده در . تورک ملتک حیاتی تأمین کافل عصری بر دولت حالنی اکتساب غایه سیله ، تورک جمهوریتک غرب مدینته کچمه یه چالیشمه سنده ، جمهوریتک ماهیتدن صدور ایده جک اصلی بر مانع کوره میورم . آنجق شرق مدینتک شکل حاضر یله عثمانلی سلطنتک بر اقدینی بعض میراثلردر که مدینتی تبدیل ، عصری تورک دولتی تأسیس مساعینده عملی و تطبیقی بر خیلی موانع و مشکلات احداث ایتمکده در .

افدیله ، شرق مدینتک شکل حاضر ندن حادث اوله موانع و مشکلاتدن بعضلرینی تشریح ایتدم ، و بونلره قارشى آله بیله جک تدابیر حقنده ده بعض معروضاتده بولندم . شمعی ، عثمانلی سلطنتدن منتقل ضررلی میراثلره دائره بر قاق سوز سویله حکم :

افدیله ؛

تورکیه جمهوریتک عصری بر دولت حالنه انقلابنده ، عثمانلی ایمپراطورلنی میراثلردن اک زیاده مشکلات احداث ایده نی ، ظن ایدیورم که ایمپراطورلنک اوروپا دولتلریله اولان طرز مناسبتدر . بومناسباتک بالخاصه صوک دوره لرند ، اوروپا دولتلری سلطنت عثمانیه بی بعضاً منفرد ، بعضاً مشترک حمایه لری آله آلمایه قالمشملر و ممالک عثمانیه بی سیاست نیم بر مستملکه ، اقتصاداً تام بر مستملکه (Colonie) تلقی ایتلردر . بوتلقی ، یالکیز آرزو و آمالک ترجمه سی دکل ، وقایع و شأینتک نافاده سیدر : واقعا حرب عمومی یه قدر ، ممالک عثمانیه فعلاً متعدد اوروپا دولتلرینک مشترک بر مستملکه اقتصادیه لری حالنده ایدی ؛ حرب عمومینک غالب لری ، بومشترک مستملکه اقتصادیه بی ، منقسم برر مستملکه سیاسیه حالنه افراغ ایده جکلردی و سلطنت عثمانیه بوضورتله پارچالانه رق منقرض اوله جقدی . تورکیه نك مستملکه تلقیسی منفعتلرینه اویغون بوله رق ، قبول ایدن غیر مسلم و غیر تورک عثمانیلر آز دکلدی ، حتی تورکلر بیله یوق دکلدی . اوروپا دولتلرینک آرزولری ، یرلردن

بعضی‌لرینک بو آرزویه توفیق حرکت ایتلری، بر مهم عاملک، تورکک آمال و منافعتک
 و قیمت حقیقه سنک ائی تقدیر ایدیلوب حسابیه قایلیمه سندن ناشی، مقدرات
 تاریخیه توافقی ایتدی. سلطنت عثمانیه‌نک انحلال و انقراضی صیره لرنده، بر قوه
 سیاسی، بر وجود سیاسی، «تورکیه دولتی» تیکون ایتدی. لکن اوروپا
 دولترندن بعضی‌ری حالا اسکی تلقیلرینی دیکشدریمک ایسته‌میورلر: ایمپراطورلق
 ز. نندن طادی داماقلرنده قالان مستملکه رژیمک ادامه‌سیچون فرصتله انتظار،
 ده‌ها طوغریسی فرصتله احضاریله اشتغال ایدیورلر. عصری دولت، تعریفی
 موجنبجه، خارج و داخلده تماماً مستقل اولق اقتضا ایتدکندن، تورکیه جمهوری
 بوانتظارلری بوشه چیقارمق، بوبابده‌کی حاضرقلرک اوکته کچمکه موظفدر.
 بو وظیفه‌سی حسن ایفا ایدن جمهوریته قارشى، تورکیه‌یی بر خطه استثمار کورمک
 ایسته‌ین اوروپا دولتری، بالطبع هر درلو مشکلات و موانع احداث ایده‌جکلردی
 و فی الواقع ایدیورلر.

بوصورتله افندیلر، تورکیه‌نک عصری بر دولت، یعنی تام مستقل بر دولت
 اولماسی ایسته‌مه‌مکده، اوروپا دولترینک منافی ایله تورکیه داخلده یاشایان
 ارباب زعامتک و اونلره مستند روحانیلرک ائی دوشونیلیمه مش منافی برلشور. ائی
 دوشونیلیمه مش دیورم، زیرا ارباب زعامتک عصری اوروپا دولتری مستملکه لرنده
 حق حیاتلری یوقدر. تورکیه‌ده امتیازلرینی غائب ایتسه لر بیله مساوی حقوقی اهل
 وطن صفتیه یاشایه‌بیلرلر؛ فقط اوروپا مستملکه لرنده دائماً حقوقی ناقص ایکنجی
 صنف اهالیدن عد و اعتبار اولنه‌جکلردر. غریبدر، شرق اسلامینک مدیت
 غریبه‌یه دخولی علیهنده، دائماً و هر طرفده زعیملر، روحانیلر و اجنبیلردن مرکب
 بر اتفاق مثلث تشکل ایتشدرا! بورژوازی و ده موقراسی‌یه مستند اوروپا دولتری،
 اسلام مملکتلرنده زعیملره و اونلره مربوط شیخ و خواجه‌لره طیانهرق مستملکه
 سیاستی یوروتیورلر.

افندیلر، تورکیه‌نک عصری بر دولت حالده تعضینه احداث مشکلات ایدن
 ده‌ها بر طاقم ایمپراطورلق میراثلری وار: بونلردن یریمی خلافت - سلطنت فکر

وخاطر صیله اوکا عضوياً مربوط خاندان مسأله سیدر . ظاهراً ایده آلوزیک وحسی کورینن بومسأله نك ماهیت حقیقیه سی تماماً اقتصادیدر: خلافت - سلطنت مؤسسه - سندن متفع اولان ویا اولمقده بولندیغنی ظن ایدن کیمسه لر ، اوایده آل وحسی طاشیرلر . ذاتاً منافع اقتصادی ، همان دائماً معین فکر ومفکوره لره منجر اولور ومعین حالت حسیه تولید ایدر . برعنعنی ، بر مؤسسه بی مدافعه ایتمک ایسته ینلر ، شعورلو ویا شعورسز بر صورتده ، شخصی ویا زمره وی منفعتلری مدافعه ایدرلر . خلافت - سلطنت مؤسسه سندن متفع بولنانلر ، سرایدن کچینن وسرایدن کچینلردن کچینن زمره لردر که مقدارلری ، بالخاصه استانبولده پک آزدکلدی . بونلره خلافت - سلطنت مؤسسه نك یاشادیغنی زمانلرده یوکسک وکارلی جاه ، منصب وایش صاحبی اولانلرده علاوه ایدیلیدر . بوزمره لردن باشقه ، الجا آت مختلفه ایله قصر وتحدید ایدیلان عسکری وماسکی تشکیلاتده قادرو خارجی قالانلرک بعضلری ده ، یا کلش کورمک ویا کاش دوشونمک سائقه سیله طالعسر لکترینک سببی ، مذکور مؤسسه نك انهدامنده آرارلر . نهایت ، جریان تاریخی بی ، ایجه تدقیق وتعلیل ایدمه مه مک یوزندن خلافت - سلطنت مؤسسه نك وجود ویا عدم وجودیله ، استانبولک مرکز حکومت اولوب اولماسی مسأله سی قاریشیدیرانلرده واردر .

بویله جه افدیله ، استانبول مسأله سی ده ، خلافت - سلطنت مسأله سنه باغلانیر . منافع حیاتیه لرینک الیافی ، استانبولک عصرلر ظرفنده اورولمش نسج تشکیلاتنده مندیج کیمسه لرله استانبولک اقتصادی ، بدیی منافع ولذاذینی ده اعمومی ، ده پایدار فواید فدا ایدمه ینلرک بعضاری استانبولده فریح وفخور اقامت ایدمه بیلمه لرینی ، سلطنت - خلافت مؤسسه نك رجوعندن بکلمکده درلر . افدیله ، بونلر صوک درجه ده آلدانیورلر ! بیلمیورلر ویا بیلیمک ایسته میورلر که استانبولک تکرار تورکلره مرکز حکومت اولابیلیمه سی ، تورکیه حدودلرینک غرب شمالی وغربده هیچ اولمازسه ، بالقانلردن ، ماکدونیان و آطه لر دکزی اورته لرندن کچمه سنه باغلیدر ...

ایشته ایمپراطورلنک ضررلی میرانلرندن ده برقاچنی صایدم . شمدی بوتون یوتشریحاتمه نظراً بو کونکی وضعیت نه در ؟

بو کونکی وضعیت ، افندیلر ، شودر :

تورکیه جمهوریتی عصری بردولت اولمایه چالیشیرکن ، اوکنه کرک منسوب اولدینی شرق مدینتک ماهیتندن منبع ، کرکسه عثمانلی ایمپراطورلنک اصلی تشکیلاتندن ومتأخر تردیاتندن منتقل حقوق ، اجتماعی ، اقتصادی ، عنعنوی ، دیپلوماتیقی برخیلی موانع چیقوب دیکلیمشدر. وبومانعلری تمثیل ایدن شخصلر ، مؤسسهر ، زمره لر ، جمهوریتک حمله لرینه قارشى ، الیوم ، آز چوق متساند برجهه تشکیل ایتمکده درلر . اجنبیلرله زعیملر ، جبهه نك الك قوتلی قسمیدر . روحانیلر علی الا کثر سترقطعاتی کبی قوللانیلورلر . بوجهه ارتجاع یالکزمداقمده قالمقله اکتفا ایتور ، بعضاً خیلی شدتلی مقابل تعرضلرده کچور . صوک کوردستان عصیانده کورولدیکی کبی تورکیه جمهوریتی ، چوق محدود بر زمانده بوارتجاع جبهه سنی مغلوب ومقهور ایتیه مجبوردر . بوکون جمهوریته تاریختک تحمیل ایتدیکی وظیفه بودر . جمهوریت بو وظیفه سنی تماماً باشارامازسه ، یالکز کندیسنک وجودی دکل ، تورکلرک مستقل حیاتی تهلکهیه کیره بوجهته هرهانکی صنف وزمره دن اولورسه اولسون ، بوتون تورکیه لیلرک عمومی وشموللی منفعلری جمهوریتک موفقیتی استلزام ایدر .

بعض صنف ، زمره واشخاصک ضلالت نظرلری ، وضعیت حاضره وآتییه ای قاورایاماقدن نشأت ایدیور ؛ بونلرک اکثریسی ، احوال جهانیه واقف دکلدر . بوجهتدن بلکه بدرجه معذور کوروله بیلیرلر . فقط بو کونکی و یارینکی وضعیتلری اک ای آکلامش اولماسی وتورکلرک نجات وحیاتی آنجق تورکیه نك عصری بردولت حالنده تعضیسيله ممکن اولدیغه قناعت تامه حاصل ایتمش بولونماسی ایجاب ایدن بر زمره نك ، متعامل تعبییره منورلرک یا کلش دوشونوب یا کلش حرکت ایتلریه هیچ برعذر بولنوب کوستریله مز .

افندیلر ، تورک منورلرینک عصرلردن بری غایه امللری ، ملی وعصری برتورکیه نك تأسسی دکلیدی ؟ مقدرات تاریخیه ، بوغایه نك قومدن فعله چیقمانه امکان بخش ایتدیکی صیره لرده ، تورک منورلردن بعضلرینک اعتزاللری فاصل جاتر

اوله بيلير ؟ فکراً بو کونکي وتيره تاريخيهك دوام وانكشافنه طرفدار اولدقلرى
 حالده ، فعلاً اوکا موانع احداثيله اوغراشان منورلرك موجوديتي ، منورلر آراسنده
 دنخي ، شعورك اكسيك ، قناعتلرك ناتمام اولديغني كوستيرير . بونواقصك اكمال
 واتمامنه چاليشمق فرصتدر . بويولده كي مساعينك اصل ساحهسي ، مكتبلر وبالحاصه
 دارالفنونمزددر . فقط ديكر ساحه لرده اھمال اولونا ما ز . منورلر زمردسندن معين
 وتام برقاعت صاحبي اولانلر تاريخمرك شوچوق مهم آننده ، هريرده وهرشيئه
 قارشى قناعتلريني بيان ونشر ايتمكله مكلفددرلر ؛ بومكلفيتي ايضا ايتمه ينلري تورك تاريخي
 منورلر يمز جھه سنك فرايرلري ديهه ذكر ايده جكددر .

افنديلر ، تاريخ بزه نقل ايتديكي بوتون انقلابلرك معين غايه لره وصول عزمنده
 بولونان شعورلي براقليتكت متين ، فداكار و ايجابنده شديد فعاليت و حرڪاتله وقوع
 بولديغني كوستيرير .

هيچ برانقلاب اعلان ايديلن برطاقم عمده ودستورلرك تاثير سحاريه حصوله
 كليويرمش دكلدر . عمده ودستورلر ، تايمين اولونه جق غايه لري ارايه ايدرو بر درجهيه
 قدر نشر فكمه يارار . غايهيه وصول بولمده دن اقدم ، او غايهيه افاده ايده دن عمده
 ودستورلر ، انقلاب حرڪتك ناظمي اولاما ز .

افنديلر ، مدنيت تبديلي ، يكي بردولت تاسيسي كي عظيم انقلابلر ، هر قومك
 حياتنده اك بحراني زمانلرددر . بويله بحراني زمانلرده غايه آمال اولان عمده
 ودستورلر ، ناظم حركت تالق اولونورسه ، نتيجه عدم موفقيتدر . مشروطيت
 اداره مك ، حاكميت مليهك ، اداره جمهوريهك ساحه تاريخه چيقيشلري هيچ برهيات
 اجتماعيه ده ، بوتون افراد جمعيتك هر درلو حرمتلرندن سيا ناوتما ماً استفاده ايده بيلملىرى
 سايه سنده وقوعه كلش دكلدر ؛ بالعكس بو اداره لرك عزم وشدتله تاسيسي سايه -
 سنده دركه افراد جمعيتك حريتلري قسماً تايمين ايديله بيلمشدر .

فرانسز اختلالنده قونوانسيون وسالويوبليك اولماسه ايدى ، فرانسزلر بوكون
 حائر اولدقلرى سياسي حريتلري عجباً قزائمش بولنورلرميدى ؟

افنديلر ، بر حقيقت تاريخيهيه اصلا خاطر دن چيقارمايكنز : انقلاب دورلرنده

حریت ، انقلابچیلردن زیاده مرتجعلره خدمت ایتمشدر ؛ زیرا یاییلمش ، کولکشمش
فکرلرک ومنفعتلرک مدافعه حریقی دیمکدر . هراقلاب بر ویابرقاچ صنفک تمامیت
حکمرانیسی ایله موفق اولاییلمشدر . زیرا ، ییی فکر ومنفعتلر قوتله تأمین اولنه بیلیر .
نهایت شونی ده اونو تماییکیز که هراقلاب حربنده معین صنفلرک ارکان حربیه سی
ایده آلورلرندن ، یعنی منورلرندن تشکل ایدر .

اگر بزم منورلریمزده ایده آللری اولان عصری دولتک تورکیه ده جدآتأسی ،
تقریری ایسته یورلرسه جمله سی ، بوغایه اوغرنده چالیشانلرک ارکان حربیه سینه داخل
اولمالیدرلر . بوتون منورلر ، ارتجاعه قارشى متحد بولونمازلرسه ، مشترک غاییه
خیانت ایتمش اولورلر .

افندیلر ، اصول وتعبیه اختلافلری ، حربنده مغلوبیتک عواملندندر . باخصوص
کافی معلوماته مستند سالم بردوشونجه ، بوکون تطبیق ایدیلن تعبیه دن غیریسی بولوب
کوستره مز . "اریخک متنوع مثاللری ، هله بزم صوک تجربه لریمز ، بوخصوصده
کافی دلائل تشکیل ایدر .

خاتملر ، افندیلر !

ایچنده یاشادیغمز بویوک تاریخی دوره یی تجسیم ایدن بویوک آدمک امر و قومانداسی
آلتنده برلشن حرب ارلری ، تورک ملتکک محافظه حیات سوق طبعیسی داهیات
اداره ایدرک ، شاهدی اولدیغمز عسکری ظفرلری تأمین ایتدیلر ؛ او بویوک آدمک
اطرافنه طویلانان تام شعورلی ، صریح قناعتلی منورلرده ، ینه ملتکک محافظه حیات
سوق طبعیسنه دایانارق ، عصری تورک دواتنی قوراییلیرلر . تورک منورلرینک
بوکونکی وظیفه سی ، ایشته بومعظم ایشه ، ال برلکیله ، داغیلماقسیزین ، صارلق
واعترالره قاپیلماقسیزین ، متحداً چالیشمقدردر .

ارن کوی ، ۲۷ حزیران ۳۴۱

آق پوره اوغلی بوسف